

1. Η απόφαση δημιουργεί ενοχή και αγωγή αξίωση του δανειστή εις βάρος του καταδικασθέντος (ενοχή «ἐξ ἀποφάσεως», βλ. ΕΚΣ, σσ. 188, 190).

84

1765/IX/9

χ. Θωμά Βελλερά

978/φ 40r

σχ. 83

Πρακτικό. Απόσβεση της ενοχής «ἐξ ἀποφάσεως».

^{17/} || <1>765 || σεμπεβρίου 9 κατὰ τὴν ἄνωθεν διορίαν καὶ καιρὸν ἤφερεν
^{18/} τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἐπαρρήσιασεν (εἰς) τὸ κριτήριον καὶ οὕτως τοῦ
ἐδόθ(ει) ^{19/} (εἰς) χ(εῖ)ρας του τοῦ κύρ Θωμά ἕως νὰ τελιώσῃ ἡ δουλιὰ του.
^{20-21/} θωμᾶς βελλεράς νῦν προεστως, Ἰωάν(νης) ἀδάμη.

στ. 17-18 Εμπρόθεσμη εκτέλεση της αποφάσεως του Κριτηρίου, που απαλλάσσει τον εναγόμενο (εγγρ. 83) από την ευθύνη.

στ. 18-19 «τοῦ ἐδόθ(ει) εἰς χεῖρας του»: Μπορεί να σημαίνει ότι ο ενάγων Σάξοντας θα μπορούσε να επιτηρεί τη δραστηριότητα του οφειλέτη του μέχρις ότου εκκαθαρισθούν και εξοφληθούν οι μεταξύ τους απαιτήσεις. Δεν πρόκειται εδώ για τη διαδικασία προσωποκρατήσεως των Σαξονικῶν Στατούτων (αν. εγγρ. 68 σημ. 1), αλλά για το απλό ὄπρισμα –την απαγόρευση εξόδου από την πόλη και τη χώρα.

85

1765/V/5

χ. Θωμά Βελλερά

978/φ 40v

Απόφαση οριστική. Έμμισθη εντολή. Αγωγή για την καταβολή εξόδων και αμοιβής υπηρεσιών. «Συκοφαντία».

Απαλλακτικός όρκος. «Δεδικασμένο».

// 1765 μαΐου 5 ἐπροτοστολοῖσεν ὁ Γιανάκης Ἀναστασίου ἀπὸ Μπόϊτza ^{2/} [διὰ] ἐναντίον τοῦ κύρ Νικόλα Φυτόκι ἔστωντας καὶ νὰ (εἴ)χαν ἀναμεταξύτους ^{3/} ἀπὸ <1>761 δια κάτι σκου<μ>πίαν ἔξοδα καὶ ἕτερα βάμα καὶ ἄλλα ἔξοδα ὅπου λέγ(ει) ^{4/} νὰ ἔκαμεν καὶ διὰ τὸ πράγματος καὶ διὰ τὸν κόποντου καὶ δὲν τὸν πλέροσεν οὔτε ἓνα ^{5/} ἄσπρο<.> ὅμως ὁ Κύρ Νικόλας λέγ(ει) ὅτι ὄντας (εἴ)ταν ἐκ(εῖ) (εἰς) Κινιάνι τὸν ἐπίασεν ^{6/} καὶ τὸν ἐτράβηξεν (εἰς) τὴν κρίσιν καὶ μὲ τὴν κρίσιν τοῦ τὰ ἐπῆρεν ἕως (εἰς) ἓνα <μ>πάνι καὶ τώρα ^{7/} ἀπερνῶντας 4 χρόνια πάλιν τὸν ζητᾶ (εἰς) τὴν κρίσιν διὰ νὰ τοῦ τὰ πλερόσ(ει)<.> καὶ λέγ(ει) [ὁ Γιανάκης] ^{8/} ὅτι διὰ ἄλλην ὑπόθεσιν τὸν

ἐτράβηξεν (εἰς) τὴν κρίσιν (εἰς) Κινιάνι, ἤγουν διὰ δεύτερον ⁹/ βάμα ὁποῦ ἐπλερωσεν αὐτὸς ὁ Γιαννάκης διὰ τὸν Νικόλαν καὶ ὄχι διὰ τὰ ἄνωθεν. καὶ ¹⁰/ (εἰς) αὐτὸ ζητῶντας μεγαλοφόνως ὅτι νὰ κάμη ὄρκον ὁ ἄνωθεν Νικόλας πῶς τοῦ ¹¹/ τὰ ἐπλέρωσεν καὶ ἔττι νὰ τὰ χάσῃ ὅλα. καὶ (εἰς) αὐτὸ ὁ Κύρ Νικόλας< > ἐρωτῶντας τὸν ¹²/ μία καὶ δύο φοραῖς διὰ νὰ κάμη ὄρκον< > ἀπεκρίθηκεν ὅτι διὰ ἑκατὸ καὶ διὰ διακό¹³/σια φλορήντζια δὲν ἔκαμεν ὄρκον ὅμως διὰ αὐτὴν τὴν ὀλίγην ὑπόδεσιν κάν(ει) ὄρκον ¹⁴/ ὅμως λέ(γει) ὅτι τὸν συκοφαντᾶ καὶ ὅτι ἡξεύρ(ει) πῶς δὲν κάνω ὄρκον καὶ διὰ αὐτὸ μὲ ¹⁵/ βάν(ει) (εἰς) ὄρκον< .> καὶ ἔττι ἔκαμεν ὄρκον πρῶτα ὁ Γιαννάκης ὅτι δὲν τὸν συκοφαντᾶ ¹⁶/ καὶ ἔττι ἔβαλεν ὄρκον ὁ κύρ Νικόλας πῶς τοῦ τὰ ἐπλέρωσεν καὶ δὲν ἔχ(ει) νὰ τοῦ χρεωστᾶ ¹⁷/ κάν τίποτες. ὅσον διὰ τὸν πατέρα του ὁμνεξεν ὅτι δὲν τοῦ (εἶ)πεν τοῦ Γιαννάκι νὰ ¹⁸/ τὸν θρέψῃ ἀλλὰ οὔτε με τὴν ἡδισίν του τὸν ἔκαμεν παζάρι καὶ (εἰς) αὐτὸ δὲν ἔχ(ει) (εἶ)δισιν ¹⁹/ τὸν ἐπλέρωσεν ὁ πατέρας του ἢ ὄχι καὶ ὦντας δίχως τὴν ἡδισίν του οὔτε ἔχ(ει) νὰ πλερόνη ²⁰/ κάν τίποτες< .> καὶ οὕτως εὐρέθ(ει) εὐλογον ὅτι δὲν ἔχ(ει) νὰ τοῦ δίδῃ τίποτες ἔστωντας ²¹/ καὶ ὦντας τὸν ἔθρεψεν ὥς λέγ(ει) δὲν τὸν ἐρώτισεν καὶ ὦντας ἐκίνησεν πάλιν ²²/ ἤμποροῦσεν νὰ τὸν πιάσῃ νὰ τὸν πλερόσῃ καὶ οὕτως ἔγινεν ἡ παρὸν κρίσις ²³/ καὶ ἔστω εἰς ἔνδ(ει)ξιν καὶ ἀσφάλ(ει)αν ἔχωντας τὸ κύρ(ος) ἐν παντὶ τόπῳ ²⁴/ καὶ κρητηρίῳ. ἀκόμα ἐτάχθηκεν ἔμπροσθέν μας ὁ ἄνωθεν Γιαννάκης ²⁵/ ὅτι πλέον νὰ μὴν ἔχῃ νὰ τὸν ζητᾶ παράν(ου) (εἰς) τὸ ὁποῖον τὸν ὀπρίζωμ(εν) { καὶ ἡ δικήμας } ²⁶/ (εἰς) κρίσιν πλέον νὰ μὴν ἔχῃ νὰ τὸν ζητᾶ †καπου[..³.]†< .> ἡδὲ καὶ ἡδελεν τὸν ²⁷/ ζητήσ(ει) (εἰς) κανένα κριτήριο νὰ ἡξεύρ(η)< ουν> ὅλοι ἐκ(εἰ)νοὶ ὁποῦ ἡδελεαν εὐρέθ(ει) ὅτι ²⁸/ ὁ ἄνωθεν Γιαννάκης σφάλ(ει) καὶ δὲν ζητᾶ καθῶς πρέπ(ει) καὶ νὰ ἔχῃ ὅλα τὰ ἔξοδα ²⁹/ νὰ τὰ πλερόνη καὶ νὰ ἀτιμιαῖτε ἀπὸ τὸ κρητήριο ὅτι ἐπῆραν τέλ(ος) ὅλα ἐδῶ. ³⁰⁻³⁵/ θωμᾶς βελλερᾶς νῦν προεστῶς, Ἰωάννης, τζήγγ(ου) mpr, Μανικάτης· σαφράν(ος) mpr, Θωμᾶς Κάλφοβητζ παρῶν, γιανακης ανασταση(ου) δε-χομη το ανοδην.

στ. 1-9 Αγωγή εντολοδόχου κατά του εντολέα του για την καταβολή δαπανών που πραγματοποίησε για τη διαμετακόμιση εμπορεύματος καθώς και για έξοδα διατροφής του πατέρα του εναγομένου. Ένσταση εξοφλήσεως από τον εναγόμενο.

στ. 10-17 Επαγωγή και αντεπαγωγή ὀρκου μεταξύ των διαδίκων με αντικείμενο, για τον ενάγοντα, την καταβολή των εξόδων, της αμοιβής του εντολοδόχου και του δασμού του εμπορεύματος.

στ. 17-20 Αντικείμενο του ὀρκου του εναγομένου είναι η παροχή εντολής για τη διατροφή του πατέρα του από τον ενάγοντα. Ο ὀρκος εκτείνεται και στο αν γνώριζε ο εναγόμενος τη συμφωνία περί διατροφής ανάμεσα στον πατέρα του και τον ενάγοντα, οπότε θα είχε ευθύνη εφόσον δεν είχε εναντιωθεί σε αυτήν.

στ. 20-22 Απόφαση. Ο όρκος αποτελεί πλήρη απόδειξη¹, καθώς απαλλάσσει τον μεν ενάγοντα από την κατηγορία για «συκοφαντία»² του εναγομένου και τον εναγόμενο από την καταβολή της δαπάνης για την εισαγωγή του εμπορεύματος από τη Βλαχία και για τη διατροφή του πατέρα του. Ως προς το τελευταίο, ο ενάγων δεν αναγνωρίζεται από το Κριτήριο ως διοικητής αλλοτρίων, διότι συνήψε συμφωνία με τον πατέρα του εναγομένου χωρίς να λάβει γνώση ο τελευταίος –που είχε την υποχρέωση διατροφής– και δεν προέκυψε κάποια έκτακτη ανάγκη.

στ. 22-29 Η απόφαση κηρύσσεται εκτελεστή εντός και εκτός της Τρανσυλβανίας. Επειδή ο ενάγων κατοικούσε στη Βλαχία και ο εναγόμενος εμπορευόταν με είδη που εισήγε από τη χώρα αυτή στην Τρανσυλβανία, ήταν δυνατόν να διαιωνίζονται οι μεταξύ τους δικαστικοί αγώνες. Για τον λόγο αυτό, το Κριτήριο επέβαλε στον ενάγοντα να υποσχεθεί ότι θα σεβαστεί την απόφαση και δεν θα προσφύγει ξανά κατά του εναγομένου για την ίδια υπόθεση, απειλώντας κυρώσεις. Ο μηχανισμός αυτός που είχε επινοήσει το Κριτήριο υποκαθιστούσε το δεδικασμένο³, ώστε να υπάρχει ασφάλεια δικαίου για τα μέλη της Κ που μετακινούνταν σε αυτές τις χώρες. Στην προκειμένη περίπτωση, η υπόσχεση του ηττηθέντος διαδίκου ήταν απαραίτητη διότι δεν ήταν μέλος της Κ, γι' αυτό και υπογράφει στην απόφαση με τον τύπο που χρησιμοποιούνταν για τον συμβιβασμό, δημιουργώντας έτσι ενοχή «ἐξ ἀποφάσεως».

1. Κατά το τρανσυλβανικό δίκαιο (Ι. Αδάμη, *Σύνταγμα Νόμων Πολιτικῶν*, 22, σ. 86), ο όρκος που επάγει ο ένας διάδικος στον άλλον αποκαλείται «ἐνδικος ὅρκος» και δίδεται «συναινουῦντος καὶ δικάζοντος τοῦ Κριτοῦ», ενώ δεν μπορεί ο διάδικος να αρνηθεί να δώσει τον όρκο (πρβλ. στ. 13-15 της εγγρ.).
2. Η «συκοφαντία» έχει εδώ την έννοια της ασκήσεως αγωγής για αιτία που ο ενάγων γνωρίζει ότι είναι ψευδής.
3. Βλ. παρόμοιες περιπτώσεις «δεδικασμένου» αν., π.χ. Μέρος Γ', εγγρ. 40, 76, και Μέρος Δ', εγγρ. 1, 56.

86

1765/V/-

χ. Ιωάννη Αδάμη

978/φ 41r

**Απόφαση προδικαστική. Διαπληκτισμός σε δημόσιο χώρο.
Εγγυοδοσία.**

//

1765. Μαΐου.

²/Ἐστῶντας νὰ ἐφανερώθῃ πῶς ὁ κὺρ Γιόργης Δημητρίου.³/ καὶ ὁ κὺρ

